

a Isavarre. Val a dir, però, que des del Montsec al Nord la meua informació sembla revelar una àrea molt esclarissada, només amb tres localitats fins al cim dels Pirineus, en contrast amb la densitat des del Pla d'Urgell cap al Sud. —⁴ «*Quinque porticus habens*: hu deçà, altre delà, e altre etc.; e diu que eren molts malalts: veus que aquests 5 *perches* signifiquen 5 maneres de peccat --- lo primer *perche* o manera de peccar és mal cogitar --- e veus ací *perches!*, e jahan-hi tots malalts. Ara, com al primer *perche*, de cogitar --- veus que vós sou malalt en aquest *perche* --- totes les persones luxurioses, qui no pensen sinó en luxúria, com enganaran fels fembres: en aquest *perche* jahan malaltes ---»; segueix encara l'allegoria i el mot *perche* surt encara sis o set cops més; això es troba en el f° 108v29ss. del volum Harrison, o sigui vuits folis més enllà del passatge, ja citat, que conté *porche*. La *e* en tots aquests exemples es llegeix enterament clara, però també la *o* en aquell, sobretot en la segona aparició de *porche*, i també força en la primera. Ara bé potser té gran interès notar que *perche* apareix en una secció del manuscrit on la terminació verbal -AT està representada com -e, i *porche* en uns capítols on apareix com -a. Hem sospitat que en l'escriptura o redacció dels *Sermons* vagin col·laborar un secretari morellà (el de la -e), i un altre de valencià central, aquest potser el mateix (o un comarcà seu) que actua de secretari en els de la *Quaresma* de 1413 (publicat per Sanchis Sivera), on tampoc hi ha -e de tal origen ni les formes verbals en -o (morellanes però sempre estranyes a València). —⁵ També hi ha *Perché*, agregat del municipi d'Abla (Almeria, arran del límit provincial amb Granada, prop de Guadix), on hi deu haver hagut l'omissió de la -l per la pronúncia andalusa moderna. Algú imaginant que *perchélero*, simple gentilici de *Los Percheles* malaguenys, significava alguna mena de pescadors marins, va inventar un apellatíu *perchel* amb el significat de «lugar donde se colocan aparejos de pesca» (derivat del catalanisme cast. *percha*, cat. *perxell*), i uns lexicògrafs de la R. Acad. Esp. van tenir la ingenuïtat d'introduir aquest *perchel* * «lugar ---», inventat, en una ed. recent del DACEsp., però no n'hi ha cap prova, i la repetició de *Perchel* endintre d'Espanya desment aquest «rasgo de ingenio». —⁶ «Carta del St. Ab<ad> N., Americano, 8a», p. p Draghi Lucero, en el seu volum «Fuente Americana de Historia Argentina», Mendoza, 1941, p. 122. —⁷ Llegit en diverses fonts d'història aragonesa, no en tinc a mà altra cita que el treball del savi erudit i filòleg, aragonista i bascòleg, Manuel Agud, *El Señorío de Concas (Benasque)*, Donostia 1951, p. 48. —⁸ Així en el *Chronicon Villarense*, navarro-arag. de c. 1210, publicat pel meu amic i antic deixeble Prof. Louis Cooper, en la seva tesi doctoral, Chgo., 1950. —⁹ Steiger va assajar dues etimologies contradictòries, totes dues insostenibles: variant d'*alberge* 'mena de préssec' (BRAE, l. c.; cf. Rom. LXX, 525); i manlleu de l'àrab *burğ* 'torre'

(< gr. *πύργος*), *Contr. Fon. Hisp.-Ar.*, 185. S'ha suposat en efecte que *Alporche*, nom antic de la Penha de França, a Lisboa, tingui aqueixa etimologia àrabo-hel·lènica (David Lopes, *RHisp.* ix, 51; *O Archeólogo Português* v, 1899, p. 217): sobre aquest reservem l'opinió (car aquí les coses no són clares, ni a favor de l'àrab, per la *p*, ni a favor del mossàrab *perçe*); i, si bé no es pot ni convé (o desconvé) descartar que hi hagi relació amb el *perçe* mossàrab, les aparences són que hi tenim dos problemes separats i bastant inconnexos.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *ginella*, *l'Énova*, *uix*, *antuiàx*, *portada*, *portadella*, *portal*, *Portal Major*, *Portal de la Font*, *Portal de Malany*, *Portal dels Orbs*, *demanar portal*, *donar portal*, *portalet*, *Portell dels Moros*, *Portal de Remunye*, *Portal de Colomers*, *portalada*, *portalà*, *portalana*, *portalatge*, *portalejar*, *portalenç*, *portaler m. i adj.*, *portalera*, *portalera d'un coixo*, *portaló*, *portam*, *portaner*, *portanari*, *portanyola*, *portal* 'guarnir de portes', *portarró*, *portassa*, *portatge*, *portatger*, *portejar*, *portejador*, *porteta*, *porticó*, *portier*, *soportal*, *porxada* (cf. infra), *portell*, *Portell del Bisbe*, *Portell d'Eixerà*, *Portell del Roca*, *portiello*, *portellada*, *portella*, *Portelles de la Saüquera*, *portilles*, *portellar*, *portellera*, *portelleta*, *portalleta*, *portelló*, *portellut*, *esportellar*, *cabra esportegada*, *esportellament*, *esportell*, *desportellar*, *aportellar*, *aportellament*, *aportellador*, *emportell*, *porter*, *portera*, *porteria*, *compporta*, *porxo*, *porxe*, *portxe*, *porxo*, *porxada* (cf. infra), *porxet* (cf. infra), *porxis*, *Es Porxins*, *Els Porxos*, *Porxo de Vilanrosa*, *porxot*, *Porxo des Pinar*, *Porxo des Porcs*, *Porxo Esbucac*, *Porxo de Mortitxet*, *Porxo des Vent*, *porxat* adj. i m., *porxada* f., *porxer*, *porxera*, *porxet*, *emporxar*, *emporxat*, *pòrtic*, *porticat*, *porxo-mort*, *perxe*, *perxi*, *Portitxol*, *pèrxens*, *Lo Perxe*, *El Perxàs*, *perxet* (cf. infra), *perxo*, *perxada*, *Barxeta*, *Barx*, *perxada*, *Porta* (Cerdanya).

Portaagulles, *portaavions*, *portable*, *portabugia*, *portacartes*, *portacartutxos*, *portaclus*, *portacoll*, *portacomptes*, *portacorrons*, *portacot*, *portacreu* etc., *V. portar* *Portada*, *V. porta*, *portar* *Portadella*, *V. porta* *Portaderes*, *portador*, *portadora*, *portadures*, *portaestandard*, *portaestudis*, *portafanals*, *portafeixos*, *portafoli*, *portafusell*, *portaguíu*, *V. portar* *Portagusa*, *V. pertagusa* (PERXA) *Portaire*, *V. portar* *Portal*, *portalà*, *portalada*, *portalana*, *portalatge*, *portalejar*, *portaler*, *-era*, *portaló*, *V. porta* *Portallàntia*, *portallapis*, *portalletres*, *portallibres*, *portalliços*, *portallum*, *portamantes*, *portamaó*, *portament*, *portamola*, *portamonedes*, *portamòs*, *V. portar* *Portanari*, *-aner*, *V. porta* *Portanganes*, *V. portigana* (PANXA) *Portanoves*, *portant*, *portantveu(s)*, *V. portar* *Portanyola*, *V. porta* *Portaobjectes*, *portapau*, *portapen(d)ó*, *portapintes*, *V. portar* *Portapisa*, *V. cortapisa* *Portaplecs*, *portaploma*, *V. portar*

PORTAR, del ll. PÖRTÄRE 'portar (a coll, o d'ací d'allà)', 'transportar'. □ 1.ª doc.: orígens (docs. del